

נאמי תורה ועבודה

רישימת פרויקטים חלקית, אדר א'
התשס"ה: "בית מדרש רעים לפיתוח מנהיגות צעירה" (על שם פרופ' צ'ארלס ליבמן ז"ל). הستטימס בהצלחה רבה הסטטיטר הראשון של תלמידים וסטודנטים. בלימוד השთפות כשלושים סטודנטים וסטודנטים. בסטטיטר השני, מדי יום שישי, בספרית בית הספר "הרטמן", בין השעות 00:00 - 08:00, נלמד את המשך הפרק הראשון במסכת עבודה זרה, וסוגיות בהגות יהודית מודרנית מפי מיטב המרצים. עיריים המאונינים להצטרף יפנו ליוובל: פורום "יום פקדת": קצינים וחילאים במילואים המתנדבים לסדרות. מפעליים כנסים, עצירות, הרצאות לבית ספר, עצומות, פעילות תקשורתית ועוד. לפרטים, הצטרפות וסיוע בקרו באתר האינטרנט: www.yom-pkuda.org

או פנו ליair orbarz@mercaz.org.il
טלפון: 052-4311409

ערבי עיון ושיעורים: בירושלים: מדי יום שני, בבית הכנסת אהל נחמה, רח' שופון 3, בשעה 00:20.

בבאר שבע: השיעורים עודם בשלבי התארגנות, לפתרטים ניתן לפנות לצ'יקו:

c_gila@yahoo.com

שיתוף פעולה בין קהילת ישראל-ארה"ב: נאמני תורה ועבודה יוצגה בכנס עדיה ב-20/2 בניו-יורק ע"י יו"ר התנועה - משה טור-פז. ל��ראיות הרצאות בעברית ובאנגלית ולפרטים נוספים פועלות התנועה בקרו www.toravoda.org.il

"נאמי תורה ועבודה"-

לקראת חזון היהדות ההלכתית האמיצה: לקוראי דעות שלום. "נאמי תורה ועבודה" ממשיכה בהגדלת נפח פעילותה ועוצמתה. בעמודי הגילון העשרים של כתבת העת "דעתות" המונח בידיכם תוכלו לראות כמה מהדברים המשיכים אותנו בימים אלו. סוגיות הסרבנות מאינית נתתק בין הציבור הדתי למדינה. "נאמי תורה ועבודה" בשיתוף עם פורום "יום פקדת" פועלות לגיוס הציונות הדתית כולה למאבק נגד הסרבנות. סוגיות הקשר בין חלקי הציונות הדתית עומדת גם היא בראש מעיינינו. בכתבבה שפורסמה במוסף "עירי" לפני מספר הודשים הבנוו לדיית הציבור את הבעיות הטמונה בהפיקתה של בני עקיבא לתנועה נפרדת בחלוקת. סוגיה נוספת היא מצב המשפחה היהודית. נושא החולך והופך לאחד מأتגרי החברה היהודית כולה. על כל אלו ועוד תקרוו בדף גליון זה. בנוסף לסוגיות האקטואליות פועלות מועצת הציונות הכללי, במאה ה-12-ソוגיות ערבי עקרוני בשאלת חזון הציונות הכללי, במאה ה-12-ソוגיות הציונות הדתית והחזון אליו היא מבקשת לצעוד במאה ה-12. נשמה שתשתתפה בשיח זה בהצעות, לפעילות, בכתיבה, בחגבות ואך בסיווע.

משה טור-פז

יו"ר "נאמי תורה ועבודה", בשם הנהלת התנועה.

עובדים חדשים בתנועה:

נאמי תורה ועבודה הctrapp'o בחודשים האחרונים שלוש עובדות חדשות. הנה כמה פרטים אודות הנשים שמאחוריו הפעילות השותפת והצומחת:

נעמה שפירא- מרכזת פעילות התנועה: בוגרת בית הספר "פל"ק" בירושלים ומדרשת עין הנציב. שירותה בצבא במחואה בלבד, בתפקיד מ"פ טירונית של בעליים חדשים. כיום, סטודנטית שנה ג' בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטה העברית.

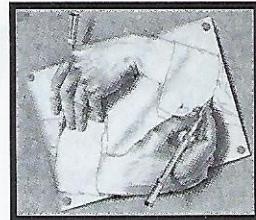

רבקה רוזנרט- עורכת דעות: בוגרת בית הספר "פל"ק" בירושלים. שירותה בצבא במודיעין ולאחר מכן הייתה שילוחת הסוכנות היהודית באיסטנבול, שם סיימה בהקמת תנועת נוער יהודית. מזה חמש שנים עובדת במקומו "כל הזמנים" בירושלים בתפקיד עירICA וככיתה. סטודנטית שנה ב' בחוגים למחשבת ישראל ולມזרח תיקון באוניברסיטה העברית.

יעינת הלוי לוין-אשת התקשרות: בוגרת בית הספר "פל"ק" בירושלים. שירותה בצבא בדובר צה"ל. הייתה עוזרת מנכ"ל יחס' ציבור ותקשרות בארגון נשות הדסה העולמי, ובהמשך הייתה דוברת אגדת הסטודנטים של אוניברסיטת בר-גוריון ומנהלת פרויקטים במכון לקשרי חוץ עירית בארץ. כיום משמשת כדוברת ועדת העבודה, הרוחה והבריאות בכנסת. סטודנטית לתואר שני בפקולטה למדעי החברה בתכנית למדעיים.

תוכן עניינים	■
מאמרים וכתבות	■
6 פוליטיקה תחת מסמכת ההלכה	הרב ד"ר קלמן נוימן
8 בין לבינה, בין הלהכה למעשה	ヨシי גרייבר
12 נעים להכיר : הרב ברוך נגוי	עמי פרטיקו
■ מדריכים	
4 חילוקי דעתות האם הגיע הזמן	להתנתק מן הממסד הדתי?
	עמיות גבריהו ואביעד סטולמן
16 קולתורה שאלת של כבוד	יקיר אנגלנדר
	הצמה של אבא דורית גלסר
18 מכתבים למערכת	
20 סאטירה אחרת	

יוצא לאור בהוצאה
באנטז'ור תורה ועובדות

ומרכז יעקב הרצוג ללימודיו היהודי

עורכת: רבקה רוזנר
מערכת: משה טור-פז, חנית ברוטוב, אריאלי
פיקאה, יהודית חנן, אורית הראל, יקיר אנגלנדר
עריכת תמונות ועיצוב גרפ': רבקה פרקש
עריכת לשון: יעל חסין

כתובת המערכת: ת"ד 2006 ירושלים 09107
deot@toravoda.org.il

דעת

תמונה שער:

Andrew Wyeth - Christina's world

"בעזרת ביטאוןנו החדש, מקווים אנו ליזור במה בה יבואו לידי
ביטוי הדעות השונות השוררות בקרבנו, על בעיות המעסיקות
כל אחד מאיתנו, כדי שניכר וועל מנת שייעורו אותו לדין
ולoiceהו".

(דעתות" - ביטאון הסטודנטים הדתיים - גיליון מס' 1, ראש
חדש אייר תש"ז (1957))

הרשוי ליפתח בנימה אישית. על מדרפס בבית הוורי היקרים סדרות עשרות חוברות של
"דעתות" הישן, של "גיליון" שהגיע אליו, ושל 19 גיליונות "דעתות" בגרסתו האחרון. אוצר
בלום של קרוב לחמשים שיח יהודית מORTH, אמרץ, חידשנו, וחח אופקים ומעשי.
בדיקות, שומרים הוורי על החובות, ולא רק בגלל שהם אספונים חסרי תקנה, אלא גם בגלל
של כל אחת מהחוברות אוצרת בחוכה פנוי חשיבה והגות, שנתרו רלוונטיים גם ימי. עברו,
במשך שנים ארוכות, הריגע בו "דעתות" נמצא בתיבת הדואר, היה רגע של נחת רוח וסקנותו.
עצובי את עיסוקי, באשר הם, והתפניתי לкриאה. לא תמיד הסתמתי, לא כל הנושאים דיברו
אל ליבי, והוא פעמים שיצאתי מואכבות. ועודין, חיכתי לגילין הבא. דעתות, לאורך שנותיו
ועל גלגוליו השונים, אכן יצר במא לשיח יהודית, אשר לאורך השנים הטביע את חותמו
העמוק על החברה הדתית והכללית בישראל. תחושת אחריות כבודה היא להמשיך את המסורת
המכובדת זו ולנסות ליצור עת שמיישך ויהיה רלוונטי, ריבגוני, משיפוי ובעל אמירה.

דעתות 20 הוא ואשתו של הניסיון הזה. "דעתות" יצא בתדרות גבוהה יותר ובמתכוונת
מצוצת יותר. זאת, מתוך הבנה כי עמדותיה של תנועת "נאמני תורה ועובדות" ושל "מרכז
יעקב הרצוג" צרכיות להישמע בזיכרון תוך התייחסות לאירועים אקטואליים, יחד עם המשך
קיומו של שיח יהודית-תיאולוגי בלתי תלי בזמן. יצרנו מספר מדריכים קבועים בתוך הגילון.
מדריך "חילוקי דעתות" יציג שתי דעתות מנוגדות לסוגיה שלל סדר יייננו. בימים בהם בשיח
הדתי שליטה תפישה לפיה ורק עדשה אחת היא "כשרה" והשאר פסולות מיסרון, השובה
ההכרה בלגיטimitiy של המחלקות, ובברכה שבריבו דעתות. מדור שני הוא מדור התרבות,
שיעור באירועי תרבות עכשוויים מזוהה יהודית-ישראלית. שלישי הוא מדור הסאטירה,
בשער האחווי של הגילון, אשר מעלה סוגיות כואבות במוח, מעמידה של צחוק במקום
מעדרה של בכיה.

הגילון שלפניכם עוסק הרבה בנתק. אביעד סטולמן ועמיות גבריהו מתדיינים האם הגיע הזמן
להתנתק מן הממסד הדתי. שניהם יוצאים מתחום ראייה כואבת את המציאות, אך מגיעים
למסקנות הפוכות בתכלית. יושי גרייבר מציע על הנition של הרוקים והרוקות הדתיים מן
ההלהכה וממן הרובנים בכל הקשור לתהום המני. מדובר בתהופה ורוחה וסבירה, ואין במאמר
משמעות ניסיון לעדרר על חשיבות מוסד המשפחה, כי אם ניסיון לה夷יר מבט אל המציאות
בחיפוש אחר פתרונו. הרב ד"ר קלמן נוימן קובל על ההתנתקות שמביצעים ובנוי הסירוב מן
המדינה ומוסדותיה, תוך העדפת שיקולים פוליטיים על פני שיקולים מלכתיים. ואילו עמיות
פרטיקו מփש ייחד עם הרב ברוך גיני תשובה לחלק מן השאלות הללו וגם לאחרות.

לא מתחול לירק נולד "דעתות" במתכוונתו החדשה. על בסיס העשייה של קורדיי, וקורדיי
קורדיי, וחדעם עבודת מערכת מאומצת, נוצרו הגילון. תוצאות שלוחות אל העורף הקורדים,
חייב מזמן, שישיע, הסביר והושיט ד", כמו גם אל דוב אברמסון, המצב הגרפי הקורדים, שעוזר
בכל אשר נתבקש. תודות נספחות אל אנשי המערכת, שתרמו תרומה נכבדה להתחוות הגילון,
ותודאות כਮובן לנוחבים, למתעניינים, ולשאר העסוקים במלאתה.

אין לי אלא לסייע במקום בו התחלתי את דברי - גיליון "דעתות" הראשון, שכן גורמים וחכמים
מנני עסקו במלואה זו. "קרוואו את המאמרים בחוברת - המ███מים אתם עם הדעות
המודעות בהם? כתבו, בקרו, העריכו אותן. רק תגובות מצדכם מוציאות הוצאה ביטאון
חדש זה. אנו מפציפים שתעללו וריעונות בקשר לנושאים חדשים ותחוו דעתכם על מה שנאמר
בגיליון הזה". הדברים נכתבו לפני כמעט חמישים שנה, אבל הם נכונים גם היום: אין קיום
ל"דעתות" בלבדם, הקוראים.

שלכם,
רבקה רוזנר
רבקה רוזנר.

האם הגיע הזמן להתנתק

עמית גבריהו

הגיע הזמן לומר למסד הדתי:
"הפרד-נא מעלי, אט הימין - ואשמאילה"

כט

.א.

נחוות הגישה שוננה לכל הבעיות האלה, שיטות פעולה להשתלשות על חלקיים ורחבים של המגזר הדתי במדינת ישראל. מוסדות חינוך פורמליים צריכים לקום ברוח השמאל הדתי, בכל הרמות. תנועת נוער חדש וمتוקצבת היטב צריכה להתחיל לפעול ולהציג בלי בשואה דגם של קהילה דתית שווינית, פולריסטיית, ורצינית יותר, אשר תשפיע לאחר מכן גם על עולם המבוגרים. רבנים ומורים צריכים להופיע. בתិ נסח צריכים להשתחנות, בתិ מדרש למבוגרים צריכים

לוקם. ומהין כל זה? מבין קוראי "דעות", מותנוות השלום, מן התנוויות החברתיות, מקבוצות התפילה, מהצופים הדתיים, מ"פל"ק" ומ"הרטמן". צריכה לצאת רוח חדשה של רצון לתROWS זמן, כסף וכח אדם לנסיון הגודל של הזמן הזה: להחיות את השמאל הדתי שנעקד על מזבח השטחים ונחנק ברגשי חניתות דתים.

צריך להקים עוד עשרים "שירה חדשה". צריך להקים עוד חמיש-עשרה "פל"ק-עקרון". צריך לפתח ישיבת הסדר שווינית עם תוכנית רצינית וארוכת טווח לנשים ולגברים. צריך להחליף את בני עקיבא. וצריך שככל זה יבוא מבענינים - יש בקשרנו מי שמסוגל לזה. ואם לא נעמוד באתגר הזה, הרי שככל התלונות שלנו ב"דעות" אין אלא הבל ורעות רוח. הגע הזמן שנקשיב לעצמו, ונאמר למסד הדתי: "הפרד-נא מעלי; אט הימין - ואשמאילה".

.ב.

משפחות כבר התחילו להתפרק בגלל הפער הזה. ילדים ותורמים כבר אינם מדברים באותה שפה דתית. בתិ הספר של הילדים מוחים אותם לכבד את הוריהם מחד, ומайдך, לקיים אורח חיים שונה, שבבסיסו חזורה אל הטקסט ברובד הראשוני והפשמי ביוטר של השולחן ערוץ והרמ"א, תוך זינחת הבודד למסורת ולמנגנון. משפחה שאינה מעוניינת לקיים בתוכה שניות חינוכית - היישבה התיכונית מחד, והנוגות הבית השנוות (גס פוליטית, גס הלכתית, גס השקפתית) מאידך - עומדת בפני עצמה. היא צריכה לבנות לעצמה אורחה חיים דתיishiיה משמעותי, מלא ומחוויב, וגם, יעמוד נגד כל הממסדים הדתיים שהמשפחה ממנת מותוך תחוות שותפות: בתិ הכנסת, עלוני פרשת השבוע, רבני השכונות והערים, תנועות הנעור, החינוך הפורמלי הייסודי והתיכוני והישיבות הגבותות.

כל דתי שמאלוי יוכל בוודאי להזדהות עם התחששה של חנק של שאיפות דתיות שמאליות העולה כאן. האם בעיר שאינה רושלים, יכול מנין כמו "שירה חדשה" לפרוח? כמה נשים קראו השנה במגילה לעצמן, וכמה קראו במגילה לכהילותיהן? כמה פעמים אנו משווים למשיחינו ימי פחות (במובן הפוליטי וגם הדתי) שיתחלף את הרב בית הכנסת או את הר"ם בישיבה התיכונית? ולא פחות חשוב: כמה פעמים אנו חושבים על האלטרנטיבות ומגלים שלמעשה הן אינן?

צורך להניח את הדברים על השולחן: המasad המשרת כיום את החברה הדתית שאנו חלק ממנו, כבר לא רלוונטי לנו. החבנה שלנו את מהותה של ההלכה ואת מקומו של עובד ה' בעולם אינה הבנה שלהם, הדרך בה אנו מוחנים את ילינו אינה הדרך שלהם, הਪתרונות שלנו לביעות השעה אינם הਪתרונות שלהם. כור החיתוך של "הمزרכיה", המאגד בתוכו כמעט-קונסרבטיבים, כמעט-חרדים, וכל מה שבאמת, איבד את התוקף שלו: הגיעו לפתרון חדש ואמץ.

הrukע ההיסטורי לשבר הפקיד את הציונות הדתית זה זמן רב מוכך: מימיין, צריך להתחיל בתהליך שהתחילה מנחם בגין בפנים, מית, בהסכם אוסלו ותכנית ההתנתקות. אפשר להושף גם את מלחמת יום היכירויות ואת מלחמת לבנון. הגאלה שהרב קוק חזה, והרב צבי יהודה הבטית, לא התרחשה על פי הצייפות.

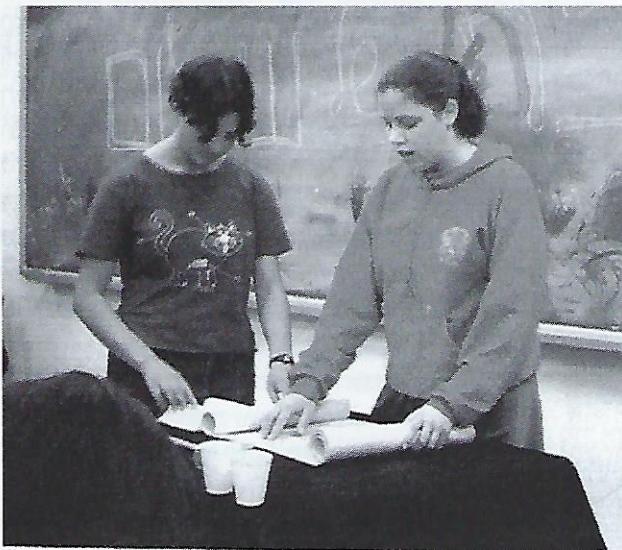
ה מגמות ה ק פיט לייסט והאנדייזואליסטיות שייצרו את החברה התרבותית שמרכיבה כיום את מדינת ישראל (חילונים ודתיים כאחד, כולם יחד קונים באיקאה), ועליתה של השקפת העולם הרלטיויסטית, חיזקו את הטלידה של רבים בצדוק הדתי מן ההשכלה החילונית. ה"פריצות המינית" הרוחות בחברה הידקה עוד יותר את גדרי הצניעות הנוגות אצל הדתיים, הקריאות לשינוי בתוך בתיה הכנסת, בעיקר בכל הנוגע למעמדם של נשים, יצרו ריאקציה חזקה נגד שנינוים כלפי. בצדוק הדתיים ובני עקיבא נשלטים כיום בידי בוגרי ישיבת מרכז הרוב ושלהותיה, שנעושים קייזוניים יותר ויותר. אפילו הקיבוץ הדתי (!) הפried את כוונות האם בתבי הספר התיכוניים שלו, ובוגרים רבים שלו ממשיכים למכינות קדם צבאיות, או למוסדות קיזוניים אף יותר.

תנוועת נוער חדש וمتוקצבת היטב צריכה להתחיל לפעול ולהציג בלי בשואה דגם של קהילה דתית שווינית, פולריסטיית, ורצינית יותר, אשר תשפיע לאחר מכן גם על עולם המבוגרים

מן המ מסד הדתי?

אביעד א' סטולמן

הקייזוניות שפשתה בחברה הדתית-לאומית לא תתקון על-ידי התנתקות של אנשים מתוניים

קריאה מגילה באולפנה תיכונית, ליל פורים תשס"ד

התלהבות והמחויבות. הערכים הפסיכו-מודרניים שהואאמין בהם ואף התפרנסתו הגאוגרפיה המצומצמת, מקשים עלייו להתרגן ולהשפע על כלל הציבור.

בזהzmanות אחרת (דעתות 16, עמ' 6-4) דנתי ב"ニסיבות המקילות" הגורמות לבני-זרוי, הרגישים לביעות החברתיות-דתיות והמלאים להט תורה-אינטלקטואלי, להימנע מ流泪וד לתוך כבשו של עולם החינוך וללכד ידיהם בשפיר ובשליה של הרבנות. אולם, בסופו של דבר, עיקר התיקון יבוא מכניסות של מורים, מחנכים ורבנים לתוך בתיה הספר ותנוונות הנעור הקיימים. אכן, צריך לחשב על אסטרטגיות שיביאו יותר אנשים מתוכנו לחינוך ולבנותו אלם להtanתק מכלל הציבור הדתי נראה לי צעד של יאוש שאין ממן חרזה ואינו בו הרבה תועלת מעשית. הרוב קוק למדנו כי "הצדיקים הטהורים אינם קובלים על הרשות אלא מוסיפים צדק, אינם קובלים על הכפירה אלא מוסיפים אמונה, כמו" אורות הקודש ג', עמי קפה וערפל טוהר, עמי לט).

המשותף על המפרד. עליינו למצואו אף את המאחד ואת המשותף ולא לפרק את השותפות. אמנס, לעיתים גובר המתח בין הערכים המודגשתים בחינוך הביתי של הדתיים-המתוניים לבין הערכים הנושבים מן החוץ, מבתי הספר והישיבות. מתחים אלו עלולים לגרום לקשיים לא-մבוילים להורים, למוחנים ולבני-הנווער. אולם,

האמת צריכה להיאמר: ניסיונות מלאכוטיים להשתיר את המורכבות שבחיים, את המתחים שמילא קיימים בחברה - לא יועלו לאח חניך. הרי בסופו של דבר הילד והילדה יגדלו לתוך עולם דתי (וחילוני) מגוון ויצטרכו להחליט מהי דרכם בחים. האם עטיפתם בצמר-גפן תועלם משחו ליכולתם להתמודד עם העולם החיצוני? כאשר מדברים על רוחות רעות המנשבות מן הרחוב הכללי-חילוני, לא עליה על דעתו של דוגי-מתzon לדבר על הסתగות ועל התבדרות, ומדובר אפוא בדבר כזאת בהקשר ההפה?

לኒוקים אידיאולוגיים אלו שהעלתי, יש להוסיף את הקושי הלוגיסטי להקים מוסדות עצמאיים._CIDOU, לרוב הצערירים הדתיים המתוניים אין אפשרות לכך ברבנותם וחינוכן. כיצד אפוא נמלא את שורות המורים והרבנים במוסדות שנקיים? אם איננו מצליחים להשפיע בבתי הספר הקיימים ובתנוונות הנער - כיצד נוכל להקים ולהתמודד הצעונות הדתית, אפילו בקייזוניות שבוחן. ישנו אמנס חילוקי דעות עמוקים לגבי הדגים מסוימים בחינוך, ואפשר שהם עקרוניים ביותר בעינינו, אולם עדין רב

לא

אנשי הכת הטהרים שפרשו לדבר לפני מלעה מאלפיים שנים, נקטו בגישה בדילנית, דומה לו שמציעים אל שבקשים להtanתק מן החיזוניות הדתית, וסופם שאבדו מן העולם. כפי שהעיר זמנו פרופ' זוסמן, במאמרו הידוע על מגילות מדבר יהודה: מכל הכתוב שפעלו בזמן הבית ונשארו נאמנות למסורת האבות, לא נותרה אלא זו שחייבת ידעו לאחד את פגיה ולהטיל על העם אחריות דתית.

עיקר התיקון יבוא מכניותם של מורים, מחנכים ורבנים לתוך בתיה הספר ותנוונות הנוער הקיימים. להtanתק מכלל הציבור הדתי נראה לי כצעד של יאוש שאין ממנו חזרה ואין בו הרבה תועלת מעשית

הקייזוניות הדתית שפשתה בחברה הדתית-לאומית לא תתקון על-ידי התנתקות של אנשים מתוניים. אם נקים מערכות חינוך נפרדות, כפי שהקימו עמייטנו החרד"לים, ספק אם נוכל להשפיע על המתרחש בעולם הצעונות הדתית. את יlidnu אנו משתדלים לחוץ לחיים של תורה, מצוות ומעשים טובים. מבחינה זאת, איי חשוב שהחינוך שאנו מעניקים שונה מהותית מהדרך בה מתהנכים בתבי האולפנה ובישיבות של הצעונות הדתית, אפילו בקייזוניות שבוחן. ישנו אמנס חילוקי דעות עמוקים לגבי הדגים מסוימים בחינוך, ואפשר שהם עקרוניים ביותר בעינינו, אולם עדין רב

פוליטיקה תחת מסיכת ההלכה

הרבי ד"ר קלמן נוימן

בחינה הלכתית של נושא פינוי יישובים אינה מחייבת קריאה רבנית לשירוב פקודה, להפץ. בני הシリוב בחרו לפסק כך כי דבר זה מתישב עם השקפתם הפוליטית. זהה זילות ההלכה

* אפשרות אחרת עולה מtopic דברי הרב יעקב אריאל, שנאמרו לגבי פינוי ימי". על פי הדברים, מכיוון שהממשלה מעריכה בתום לב, שהיא עשויה לטעון עם ישראל וארץ ישראל, ומכוון שיש דעתות ובנויות הומוכות בכך, אין מקום לשירוב פקודה. במקרה כזה הממשלה פועלת (גם אם היא טועה) בדרך לגיטימית.

* אפשרות נוספת: ההשלכות הרשותיות של השירות על הצבא ומיליא גם על המדינה חייבות עצמן להיות שיקול הכספי נגד השירות. נראה ברור לכל וМОבן מאלי, שירות מאורגן על בסיס אידאולוגי ימוטט את המשמעת הצבאית וויליך מצב של ערעור בסיס הפיקוד, שעליו מושתתת פעילות הצבא (סכנה זו מוחשית וודאית הרבה יותר מאשר של פיקוח נפש, שעל פיה מוחלים שבת במצבים שונים). מיליא, גם אם ביפוי יישוב יש ממש מעשה אסור, הרי במידה והשירות לבצע את הפקודה יגרום סכינה למדינת ישראל ולצבאה - צריך להתריר את ביצועה.

האפשרות האחורה והבולטת מכך, לא עלמה מעיניהם של "בני השירות", אך הם דחו אותה: "יש טענים, שאם יהיו חילילים שישרבו להשתתף בחטא הפינוי, לכידתו של הצבא תחולש והדבר יגרום לפיקוח נפש לכל ישראל. אולם טענה כזו צrica ביסודן זה מבחינה תורנית והן מבוחנה מציאותית. לא מספיק לצטט אזהרות של קצינים, שכמובן מעוניינים שהחילילים יהיו תמיד צייתניים" (רב אליעזר מלמד באתר ישיבת בית-אל).

ניתן לומר ש"בני השירות" לא השתמשו בסולמות, שהיו מאפשרים להם לדודת מיעץ השירות' ולהימנע, תוך שמירה על עמדתם ההלכתית העקרונית, מקריאה לשרבנות. הדבר מחזק את הרושם שbulk הנוגע לנושא השטחים, קודמת השקפת העולם לחירצת העמדה ההלכתית, ושהפסקים מבטאים עמדה אידאולוגית יותר מאשר קביעה העבריה עצמה.

בכרח לתמיכה בשירוב פקודה. לא היה הכרח לכפות על השיח הדתי בעניין עתיד גוש קטיף או יהודה ושומרון את המינוח הכלכלי. יכול היה להתקיים דיון - בהשתתפות החברה הישראלית כולה - על מכלול השיקוליםibus بعد ונגד הנסיגة. דיון שבו בוודאי היו עולמים נושאים ערכיים-טורוניים כמו יישוב הארץ או כמו הנכונות להקריב עברו الآخر, אל מול שיקולים מסווגים אחרים, הן של מתנדדי נסיגה והן של תומכיה. דיון כזה היה מחייב שיקול מורכב של אלה מול אלה. התנגדות לנטישה על יסוד הכרעה ביטחונית או ערכית, אך לא במונחי הלהקה פסוקה, הייתה מביאה למאבק לוגיטימי אך לא להתנגדות חזותית בין צו השלטון למצוות התורה.

שלושה פתרונות הלכתיים

אפיו במידה ומחיליטים לבחון את הנסיגה במונחים הלכתיים, האם הדבר מוביל בהכרח לקביעה שההלכה מחייב שירות פקודה, או שמא עדמו בפני הרבניים המתנגדים להtentקota אפשרויות אחרות? אצבע על שלוש אפשרויות לפיהן, גם לשיטם, ניתן לקבוע عمדה הלכתית הקובעת כי אפשר וצריך למלא את פקודת הפינוי:

* אפשרות אחת העולתה על ידי הרב יואל בן נון. הוא קובע שמצוות יישוב ארץ ישראל (וממילא האיסור לפנות יישוב בה) היא מצווה החלה על הכלל ולא על היחיד. החיליל הבודד אינו עובר עבירה בבעצמו פקודה להזיז אנשים או ציוד ממקומות למקום. באופן דומה כתוב עוד לפני עשר שנים מօ"ר הרב יהודה עמיטל, שגם לדעת האוסרים נסיגה משטחי "אי", הרי החיליל הבודד אינו עובר עבירה בעצמו אלא רק "מסיע" לדבר עבירה". קתגוריה זו היא קטגוריה הלכתית המאפשרת גמישות מסוימת, לעומת מעשה העבירה עצמו.

הדיון הציבורי בהוראות של בניין לחיילים לטرب פקודה בצה"ל עסק בעיקר במשמעות החברתנית של فعلם: פגיעה בצה"ל ובסolidarיות הלאומית מצד אחד, והובלת הציונות הדתית לעבר התנטקota מן המדינה וה騰כורות למוסדותיה מצד שני. אולם, יש מקום לבחון את משמעותה של הוראות אותן בניין גם מנוקדות המבט של המערכת ההלכתית עצמה.

"פסק השירות" הנו, במובן עקרוני, מסקנה האיגונית מדברים שנאמרו בדיונים הלכתיים מאז הסתיימה מלחמת הימים, אף על פי ש מבחינות אחדות יש בו חידוש. הפסק הוא תוצאה של הפיכת הדיון על השטחים לשיח הלכתי טהור, בלי להשאיר בו מקום לשיקול דעת של הממשלה והכנסת. ברגע שהדיון התעלם מן היבט הפרגמטי-ביטחוני ומabit היבט הציבורי והתנהל בקטגוריות הלכתיות בלבד, התקצר המרחק עד לאמרה כגון "זה כמו לאכול חירות" מאחר שכך, אין כלaura מנוס מאiomoz דברים מפורשים של הרמב"ם¹ "אם גור המלך לבלט מצווה, שאין שומען לו". הרי לית מאן דפליג שאם ניתנה פקודה להחל שבת, כאשר ברור שעל פי כללי ההלכה הצbab אין היא מוצדקות - אסור באיסור תורה לבצע אותה. אם ההחלטה על פינוי יישובים או שטחים זומה להפטרה בלתי מוצדקת של הלכות שבת - הרי אין מנוס שירות פקודה.

התנגדות גורפת לכל ויתור טריטוריאלי ולכל נסיגה, והتلומות כמעט מוחלטת מהיבטים של מציאות פוליטית, מדינית, דמוגרפיה, או בטחונית, מטאפרשות שניגשים לנושא מתוך עמדת ההלכה דוגמתית. למשל, לדעת רב אברהם שפירא "ההיתר היחידי שניתן לפניו שטח בארץ ישראל הוא כשפקידי צבא ומומחים יאמרו בבירור ש...אי אפשר להגן על המקומות הזה... אבל לא קובעים חישובים של דיפלומטים, שcidouains אינם חישובים מדיעים או בייקטיבים². לכאורה מביאה קביעה זו (шибיסוסה ההלכתית איננו פשוט כלל ועיקרי)

"פסק הシリוב" מציב את תורה ישראל במסלול של עימות בין ההלכה ובין מוסדות המדינה. ההתגשות ביניהם כבר גרמה, ועוד תגרום, נזק שני הצדדים: פגיעה ביכולות החברה והצבאה ופגיעה במעמדו של הציבור הדתי

יאפשר דו-קיום של מערכות התורה והמדינה, אפילו אם אין המדינה מקבלת על עצמה על מלכות שמים. הביטוי המובהק לרעינו זה הם כרכי "התורה והמדינה" ו"תחומיין", המהווים נסיון ליצור מkeitוע הבלתי חדש, כמעט יש מאין.

כאן אין המקום לדון ב"תוורתה" של מפעל זה בכמות ובACITYות, די להזכיר על עצם קיומו. והנה התברר, שمول של אלה קריטית וקרידינלית, שתלויה בה גורלה של המדינה, עומד מפעל זה חסר אונים. המרכיב האידאולוגי, המוטקש להסתמך בתוך השיח ההלכתי בנושא השטחים, מביא לידי זילות את השיח ההלכתי עצמו (ולא דיברנו על בעלי הלכה מהחוגים החדרדים). יתר על כן, העובדה שרבניים רבים ומוכבדים אינם מכיריהם בסכמה שבה הם מעמידים את החברה הישראלית כולה בעקבות קריאטם לסרבנות והעובדיה כי הם מוכנים "לlecת עד הסוף", מעלה ספק גודל סבב השאלה: האם רצוי להפקיד בידי בניינים אלה סמכות להכריע בשאלות גורליות לקיום המדינה? החיבור בין תורה אמת ותורת חיים מחייב ראייה מורכבת את המציאות ושיקול עמוק של השלכות ההכרעה ההלכתית. הדברים נאמרים ביתר שאת בנוסאים ציבוריים. פסק הシリוב" מציב את תורה ישראל במסלול של עימות בין ההלכה ובין מוסדות המדינה. ההתגשות ביניהם כבר גרמה ועוד תגרום נזק שני הצדדים: פגעה ביכולות החברה והצבאה ופגיעה במעמדו של הציבור הדתי, אך לא פחות מכך, התגשות זו תשဖיל את כבודה של תורה.

הממשלה, כמובן, האIOS הצלחה והמשלה נרתעה מפניו תל-רומיידה: מאוחר יותר, לפני פינויים של שטחים בייש' במסגרת "אוסלו ב'", הורתה הקראית לシリוב וכלה לא רק פינוי יישובים אלא גם פירוק מחותן צבא, וגם אז נשמעה תקווה, שסרבונתם של חיילים דתיים תהפוך את הנסיגה לבליyi אפשרית. אולם, בין "פסק הシリוב" ובין פינוי השטחים בפועל נרצה רבין, אין צורך לומר, שבאוירה הציונית של אחר הרצת, הייתה קראית לシリוב פקודה "דבר שאינו עולה על הדעת". קולות הרבניים נדמו ומספר מקריシリוב היה אפסי.

עתה הגיעו למועד סרבונות חדש.שוב אמרו פסק ההלכה של הרבניים להשתלב במאבק הציורי נגד ויתור על שטחים ולגרום לממשלה ל"מחשבה שניה". על כן, חלק מן הרבניים המתנגדים לシリוב פקודה, מצנעים את דעתם ואינם מוכנים להביעה בפרהסיה, מחשש שדבריהם יחלישו את המאבק נגד הממשלה. בלשון אחרת, נוח להם להשתמש באIOS שלシリוב, גם אם כשתגיעו "שעת אמת" לא ירוו לתלמידיהם לטרב, מושום שבסוףו של דבר גם הם מודעים להרס הצבע שהシリוב עלול לחולל.

באופן אירוני, סותרת מטרת המאבק הנוכחי את פסקシリוב. שהרי מתנגדי הנסיגה דורשים כת משאל עם על עניין החתנתקות, ומתבקש שהם יקבלו את הכרעת משאל העם, תהיה אשר תהייה. אבל, הגיון הפני של "פסק הלכה" מחייבシリוב בלי קשר לפרוצדורה דמוקרטיבית זו או אחרת. האם החזיר יעשה "קשר" בעקבות משאל עס?

פרשת פסקシリוב מעוררת מחשבות נוגות על מפעל הנקרה "הלוות מדינה". מאז קום המדינה (ואף לפני כן) עסקו חוגים תורניים שונים בהכנתה של תשתיות הלכתית ל"מדינה" התורה", שתוקם בעת רצון. הייתה תקווה, שאם תלמידי חכמים ייכנו מצע אידאלי לאומה מדינה, הרי הציבור יוכל בוודאי יראה כי טוב ויקבל על עצמו את עולה. אפשר היה גם לקוות שבירורו של "הלוות מדינה"

וירון מרקוויו "All art is quite useless"

הلاقנית שאין בלהה⁴. כפי שאמר לי תלמיד חכם אחד: "הרביה יותר קל למצוא היתר לשוגת מהשוחטים מאשר הירקעות". מוצאות הרבניים נסיגות מטעניהם מטעניהם למצוא לה היותר, מושום שלדעתם היא עצמה רעה, בלי קשר לאיסור או להיתר ליותר על יישוב בארץ ישראל. אדרבה, הם מעוניינים לתת יתר תוקף לחומרה הلاقנית של האיסור, על מנת למנוע את הפינוי.

אנו מגיימים איפוא למסקנה, שפסקシリוב נובע מעמדת פוליטית- אידאולוגית. מוכנות לנו אמירות הلاقניות בנושאים פוליטיים, הקשורות בהערכתה פוליטית. למשל, דברי הרוב עובדייה יוסף נגד ההתקנות נובעים מקייביתו (לאחר שהתייעץ עם מומחים) שהדבר יגורום לסכנות נפשות (ולא מהאיסור למסור שטחים). אלא שבמיוחד לגבי פסקシリוב מדובר לא רק בהלך הבניה על הערכת מצב פוליטית אלא היא עצמה חלק מהמערכת הפוליטית.

קרזום לחפור בו

פרסומו של פסק ההלכה תזמין כך שייהי חלק ממערכות לחיצים המופעלת על הממשלה וראשה. הנה השתלשלות הדברים: רעינו הקראית לシリוב פקודה נדחה לגמרי על ידי בניים בעת פינויים ימת (או הייתה אז גם דעתו של הרוב אברהם שפירא): הנושא עלה לאחר הטבח במערת המכפלה, כאשר ממשלת רבן שקלה לפנות שכונה יהודית בחברון; אז יצאו רבניים אחדים בקראית לシリוב פקודה, מתוך ניסיון ליזור "מאזן אימה" מול

¹ הלוות מלכים, פרק ג', הלכה ט'

² אליאב שוחטמן, ועמידה יעקב לחוק, ירושלים,

תשנ"ה, עמ' 70

³

מחומין לכך ד'

⁴ ד"ר חיים ברונסקי, "עד על פסיקת הלכה בסוגיות הרב מדיניות; תרבות דמוקרטית", 7, 2003, 72-49.

בינו לבינה,

בין הלכה למעשה

יוסי גרייבר

רוקים ורוכות דתיים כבר לא מחייבים עד החתונה כדי למש את מיניותם. קשה להם לעبور על ההלכה, אבל הם מרגישים שהדרישות מהם מוגזמות. העולם הרבני מכיר בקשישים, אך אין מוצא להם מענה. **תופעה שאולי אין לה פתרון**

תיגר על המסורת באשר היא - ההפק הוא הנכון. אך מבקשות להישאר במסגרת המסורת וחוי האמונה, אך לצד כל אלה, לא ההלכתית, זה תפקידם של הרבנים, אולם, הדרישת ההלכתית היא לא פשוטה", אומר הפסיכולוג ד"ר אליהו רוזנהיימר, מחבר הספר "תצא נפשי עלייך", "זהו עצירה של רצונות של הרוקים להישאר בתוך המסורת הדתית ולהשתתק לקהלת שומריה המצוות: מקומות המפגש של רוקים הם לרוב סביבת מזקה גדולה". ואכן, עבר רוקים ורוכות בתיהם הכנסת. סצינת ה"פִיק

אָפָע" מתרחשת קצר אחרי שהגבי מודיע על ימני תפילה מנהה, ולא בפאב מקומי. ח', רוק בן 30, שגדל בתחוםות וכיוום מתגורר בירושלים, מס'ר: "במשך שנים שמרתי על הכל, עד שבגיל 26 נשברתי. זה לא משחו שאני גאה בו, אבל אני מרים שאני צריך גם לחזור".

ח' משיך לשמר על אורח חיים דתי אדוק בשאר תחומי החיים, אבל בתחום המיני, הוא מרגיש כי הדרישות גבוהות מדי. "כבני אדם יש לנו צרכים, וחום אונשי הוא אחד החשובים שבהם. הימים אני כבר לא מסוגל החתונה, אינס רלוונטיים עבורם. חוסר הבהירנה בפסיקות הרבנים בין נגיעה לבין קיומין מלאים, ובין איסור דרבנן לאיסור דורייתא יוצר מציאות לא מאוזנת: רשותה הילא תעשה" הולכת ונעשית כבדה, ואילו היעשה" (חתונה) לא תמיד ניתן ליישום

כל נגעה, שלא במסגרת נישואים, אסורה. "אני, כמובן, איני יכול לומר דבר מן הבדיקה ההלכתית, זה תפקידם של הרבנים, אולם, הדרישת ההלכתית היא לא פשוטה", אומר הפסיכולוג ד"ר אליהו רוזנהיימר, מחבר הספר "תצא נפשי עלייך", "זהו עצירה של רצונות של הרוקים להישאר בתוך המסורת הדתית ולהשתתק לקהלת שומריה המצוות: מקומות המפגש של רוקים הם לרוב סביבת מזקה גדולה". ואכן, עבר רוקים ורוכות

"הבנות הללו, בעיקר בזכות צמיחתו באולפן", הפניו שאם הגיעו לגיל מבוגר ללא חתונה, הם מודרניות יותר על חלק שלם מחיהו, הכונה לחיי הגוף, ולהישאר נבולות וכובאות עד שרירות ימיהן או עד شبואה הגואל, אם יבוא. זה מנסה להציג תופעה זו כמשמעותה מחייבת בתחום המיני מאמר ההלכה בתחום המיני: מושגתו, משתקת זיהוי מחבה מנולת, מזעצת, מסתיקת ויוטר מכל אנטי-יהודית בעלייל, כך מסימנת צוותה דורון את מאמרה באטר האינטראקטיביים, אלטרנטיביה חברתיות דתיות;

ופותחת לדיוון שאלת כאובה במיוחד: כיצד מתמודדת החברה הדתית עם מגבלות ההלכה בתחום המיני? מאמר זה מנסה להציג תופעה הקיימת בחברה הדתית: רוקים ורוכות הבוחרים לפרוץ את גבולות ההלכה בתחום זה אך להישאר דתיים. אין בדברים אלה ממש נקיטת עמדה, אלא ניסיון להציג מציאות כואבת ומורכבת.

רבים בגילם מבוגרים, הדרישת ההלכתית אינה ברת ביצוע. כש הם כבר קרוביים לגיל שלושים, ולפעמים עוד קודם לכן, מרגישים רבים מהרווקים כי האיסורים ההלכתיים העוסקים בנגיעה וביחסי אישות לפני החתונה, אינם רלוונטיים עבורם. חוסר הבהירנה בפסיקות הרבנים בין נגיעה לבין קיומין מלאים, ובין איסור דרבנן לאיסור דורייתא יוצר מציאות לא מאוזנת: רשותה הילא תעשה" הולכת ונעשית כבדה, ואילו היעשה" (חתונה) לא תמיד ניתן ליישום ואילו שמרית התורה, אין בעורנו הבדל אם האיסור מוחלט. לדעת הרמב"ם האיסור הוא מן התורה ולדעת הרמב"ז הוא איסור מדרנן. אבל, כמובן, לגבי עצם תוכוף של חיוב שמרית התורה או מדרנן. וזה זה מופיע בכל חומרתו מגיל הגעת הבנות לבגרות", כותב הרב שלמה אבניר בספרו "גַן מעול": הרב אבניר, כמו רובם המכريع של הרבנים, אין משאיר מקום לטפק: הנגיעה,

"הדרישה ההלכתית היא לא פשוטה", אומר ד"ר רוזנהיים, "היום כשבחברה הדתית דוחים את גיל הנישואים, זה יוצר מצוקה גדולה"

"מורשת", שולל את העניין. "האם הרוב יודע מה קורה ב'ביצה הירושלמית'? האם עדין עומד הרוב בעמדתו בעניין טבילה לפניוות?" שאלת בחורה את הרב יובל שרלו. "אני יודע הרבה ממה שקרה בביצה הירושלמית. מסתמא לא הכל", עונה הרב, "אף על פי כן, פניוות אסורות בטבילה לחלוין, מכל כיון שלא נסתכל על העניין". ד"ר אריאל פיקאר אומר כי "היתר קיום יחשוי מין לפני הנישואין הוא בלתי אפשרי מבחינה הלכתית אבל רב שאומר שיש איסור לרוקנות לטבול, אינו אומר את האמת ההלכתית". מי שיבדוק באתר השוו"ת באינטראקט מתבسطים בעיקר שהרבנים האוסרים זאת, מתבسطים במקור על דברי הריב"ש. בפועל, הריב"ש - רבי יצחק בר ששת, מגדולי הרבנים בczfon אפריקה במאה ה- 14 נשאל⁵: "איך לא תקנו טבילה לפניה, כדי שלא יכשלו בה רביהם?" ותשובה הייתה: "כיוון שהפנואה אסורה, אדרבה! אם היתה טובלת, היה בה מכשול: שהיה מקילין באסורה; כיוון שאין אסורה, אלא מדרבנן". ככלומר, האיסור לקיים יחשוי מין עם אשפה פנואה שהיא טהורה, הוא איסור דרבנן (זו דעתם של הריב"ש והרמב"ן) אך אם האשפה היא נידה, האיסור לקיים עמה יחשוי מין הוא איסור דאוריתא. לפיכך לא תקנו טבילה לרוקנות, כדי לא להקל על מצפונם של האנשים. יש לשים לב שבדברי הריב"ש אין איסור לרוקנות לטבול אלא הסבר מדוע לא חייבו אותו לטבול".

אם כך, מדוע אין הרבנים מספרים זאת לצייר? "התגובה נגד רב שיעז להגיד שעדיין שרוקנות לטבולנה תהיה מאד חריפה, כי זה הולך בדיקון נגד אתosis הצניעות שהוא מאד מרכז למוניות הרותנית של הציבור הדתי לאומי".

אומרת מי, רוקנה ירושלמית בת 25, "אין עם מי להתייעץ, כי הנושא הוא רגיש וחזי羞אי". מי מספרת כי היא כמעט אינה מכירה יותר של מקימים קשר מיני, בrama או אחרת: "הרוב המוחלט של החברים והחברות של שנמצאים בקשר זוגי, מבלים ליליות אחד אצל השני עם שותפים, הבחורה מחזיקה מחזיק דירה עם שותפים,abal בעצם הם גרים ביחד. עד לאן הם הולכים ומהם עושים, אין לי מושג, כי כאמור, זה לא נושא שמדובר עליו". משיחות עם רוקנים ורוקנות רבים מצטיירת התמונה הבאה: תחת מעטה השטיקה, ובמילי חלקוק עם איש את החוויה, רבים מהם בוחרים שלא לחכות עם "הפעם הראשונה" עד ליל החתונה. הטאבו של שמרירות הבתולים הולך ונפרץ.

למרות שהן עוברות על אישור ברור של קיום יחשוי מין לפני החתונה, חלק מן הרוקנות ממחששות את הדרך לשמר על הלכות נידה. כך, הן אומרות, לפחות לא מדובר בעברית על אישור כרת. בפולמוס שהתקיים בנושא טבילה לרוקנות ב-NRG, אתר האינטרנט של "מעריב"⁶, התגללה כי מדובר בתופעה רחבה מכפי שנדמה. בתוך שבוע, נרשמו אלפי כניסה לאתר האינטרנט ולמעלה מ-400 תגיות. "לפנינו כמה שנים היה לי חבר" מספרת אי, נשואה בת 27 מירשלים, "בשלב מסויים הבניתי שמיין עומדת להיות חלק מהיחסים שלנו. חברות אמרה לשרב בישיבה של בעלה התיר לפניוות שידועות שהן עומדות לקיים יחשוי מין לטבול על מנת לא לעבור על איסור כרת. התלבטתי וחששתי מאוד. שתי חברות קרובות שלי הודיעו מחרעון, לא רצוי לבוא אליו למקווה, ושידרו לי חוסר לגיטימיות. בדיעבד זה היה מאדكيف ומרגש, תחושה שאני עשו את הדבר הנכון. היום אני גאה בזה, וחברות של קצת מקנות בי".

האם אכן ניתן להתרטט בטבילה לרוקנות, על מנת שלא יעברו על איסור כרת? הרב יובל שרלו, בתשובה לשאלת באתר האינטרנט

לאנשים שלא התחננו שלנכח אסור יהיה להם לקיים יחשוי מין".

טי היא רק דוגמה אחת מימי רבות. על פי נתוני סקר שערכה פרופ' דפנה יזרעאלי המנוחה בשנת 2001 עברו "קולק", נמצא כי רק כמחצית מהבחורות הדתיות נישאות עד גיל 25. 30% מהן נוטרות רוקנות לאחר גיל 30. האם הן אמורות להתעלם מן היצור המיני שלהם לפי הרובנים, התשובה היא חיובית. "אני מבין היטב את הצורך הנפשי במימוש הזוגיות בגילים המבוגרים", אמר בריאיון לעיתון "הארץ"⁷ הרב שי פירון, אחד מהרבנים העונים לפניות באתר האינטרנט "כיפה", "אני יכול להגיד באמפתיה, בהבנה לקשיי, אבל לעולם לא יהיה שינוי או הגשמה בהחלטה".

הפער העצום בין הדרישות ההלכתיות, כפי שהן מוצגות על ידי ציבור הרובנים, לבין אופן ההתמודדות של הרוקנים עם הנושא במציאות, יוצר ריחוק בין הצדדים, וכן שחיקה באמון ובכבוד שרווחים חלק נרחב מהרוקנים כלפי הסמכות הרובנית. הרוקנים דוחים את הגישה הרווחת בזיכרון הדתי: "לא כלות" עד הנישואים ו"הכל" אחרים. ד"ר אריאל פיקאר אומר: "אחד מערכי המודרנה הוא האוטונומיה האנושית. בני הדור הזה הפנימו את האוטונומיה שלהם כפרטם, והקיים מתוך בחירה והכרעה אישית יוצר לדעתי את הפער בין הציבור לרובנים".

הגבולות מיטשטשים

בහיעדר כל הכוונה רלוונטית בנושא, נותרים הרוקנים והרוקנות בלבד בזירה. אחת הסוגיות המטרידות ביותר היא מהם קווים הגבול. "גם אחרי שמשפטים לשמר נגעה, תמיד נשארים טימני השאלה של עד איפה",

"אני לא יכולה לחשב על מתכוון
שישנה את החיים של הרוק
הדתי. הדבר היחיד שאפשר להגיד
לך זה, תחתנתי", אומרת א'

רשות אשמה ונקיות מצפון

קשרים חדשים".
באתר האינטראקטיבי

"כיפה" ניתנת
למצוא עשרה
שאלות של עיריות
וצערות אcoli רגשות
אשמה. "אני בחורה בת 22.
יצאת עם בחור ממש כמו
וחצי. הקשר ביןנו היה טוב מאוד
עד שהתחלנו לחטא (היכנו עד
הסוף)", כתבת מישיה באתר כיפה, "יש
בצער עמוק וחרטה. בכל רגע שאני נזכרת
בטעות זאת עלות לי דמעות בעיניים. אני
מרגישה רע מאד. מה לעשות? איך אוכל
لتكون את החטא הגדול?". תחת הכותרת
"נפלתי בחטא - הצלו!", כתבת בחור אחר
"הרב, אני ממש מיאוש. למה????? מה יש
את יציר העריות?! זה ממש גומר אותי, אני
כל יום עשו תשובה, ומיד רץ לחטא... זה
מייאש ומתסכל...". רשות האשמה מלאו
את הרוקים והרוכkokות לכל אורך הדרכו,
אומר ד"ר רוזנהיימר, "במקומות דבר טבעי
וברור זה נהיה מסובך, מורכב ולא זורם".
התגברות על תחושת האשמה מגיעה,
לעתים, רק כעבור שנים רבות. "את כל
תחליך וגשות האשמה עברתי בלבד וזה היה
נורא", מספרת א' הנושא, "היום, במבט
לאחור וכשאני כבר נשואה, אני מבינה שזה
נורא, זהה מעות. לא ארצה לחנק את
הילדים שלי לך".

1 מתוך "סקס והחוננות הגודלה"
<http://nfbxhho.tripod.com/articles/article1.htm>

2 הרבה שלמה אבניר, "ყג נעל - פרקי צניעות",
הוצאת ספריית חוויה, תשס"ג, עמ' 248.

3 ד"ר אליהו רוזנהיימר, הוצאת נפשי עלי - הפסיכולוגיה
פוגשת בייחדות", הוצאת ידיעות אחרונות, 2003.

4 תמר רותם, "למה, למען השם, הן לא מתחנןות?",
עינון "הארץ", 21.05.04.

5 ד"ר אריאל פיקאר, לשעבר רב הקיבוץ שלוחות, מלמד
במכון הרטמן ובמרץ עקב הרצוג ותבר מערצת "דעתת".
<http://www.nrg.co.il/online/11/ART/844/763.html>

6 www.moreshet.co.il

7 שייטת הריב"ש סימן תהא.
<http://www.kipa.co.il/ask/show.asp?id=25253> 9
<http://www.kipa.co.il/ask/show.asp?id=5468> 10

מדרבן או מדאוריתא, עם טבילה או
בלעדיה, רוקים צעירים או רוקים
מבוגרים, על דבר אחד אין עורין: בצד
הדתי מסתובבים רבים מלאים ברגשות
אשמה בכל הנוגע להתנהגותם המינית.
הרוקים שמנסים לשמרו, אך מפעם לפעם
"נופלים", נמלאים בתחשות חטא ועוון
שקשה להשתחרר ממנה; הרוקים שויתרו
על ההלכה, עושים זאת לבב כבד ולאחר
היסוסים רבים. "לפני כמה שנים, הייתה
בקשר ראשוני עם בחור. באחד הלילות נוצר
בינונו גם מגע פיזי. אפילו לא התנסקנו;
ועדיין, הলכתי הביתה ולא נרדמתי ימים
רבים". מספרת מי, "הרגשתי כאילו חילתי
את עצמי, כאילו הרגתי את הפרה הכי
קדושה, ואני זהה תקנה". תחושות האשמה
של מ' עברה עם השניים, אבל הנזק כבר נגרם:
אחרי המקהלה, בנייתי בפנים חומות הגנה
כדי לא ליפול שוב וعصיו, שאני רואה את
הדברים אחרת וכן חושבת שקשר זו גוי צריך
כלול בתוכו גם קשר מי, אני כבר לא יכולה
 לנפץ את החומות הללו, וכך אני הורסת

רמברנדט - "כלה יהודיה"

התפישה המתירנית, כפי שמצוינה אותה אי',
עלולה להתגלות כבעייתית כבר בדור הזה,
ובודאי בדור הבא. ההלכות נידה בפרט
והלכות שמיירת נגיעה בכלל, מטרתן לקדש
את מוסד הנישואים והמשפחה. גם אם לא
לכך הם מתקונים, הזולול של חלק
מהרוקים בהלכות אלו עלול להוביל לערעור
מוסד המשפחה. הרבניים מנסים, ובצדק,
לגונן על מוסד זה מפני פגעי
הפוסט-מודרניזם.
''אני לא חושבת שרב או סמכות רבנית

מרכז יעקב הרצוג, הוקם ע"י תנועת הקיבוץ הדתי, לנוכח ריבוי התופעות של ניכור ורבותי וחברתי, שאימנו, ועדיין מאימיות, לפורר את הרקמה החברתית בישראל. העיסוק של המרכז במקורות התרבות היהודים לגוניהם משמש כמנוף לפיתוח דיאלוג פוליטיסטי, קשוב ופתוח ממנו היוצר שפה משותפת בין קבוצות אוכלוסייה שונות בחברה הישראלית. המרכז בפעילותו, מבקש להפוך את התרבות היהודית לגורם ממשוני בחינוך הפרטיים והציבוריים של אנשים ונשים רבים בחברה הישראלית ובעם ישראל.

מרכז יעקב הרצוג, הוא אחד המוסדות האורתודוקסיים היחידים בישראל, שעוסק לימודי דיאלוג ופוליטיסטי של מקורות ישראל. המרכז פתוח לנשים ולגברים, לצעירים ולמבוגרים, לחלינאים ולדתיים, לעולים, לילדי הארץ, ליהודי התפוצות וכל מי שմבקש לחצטף אליו למסע של לימוד וצמיחה.

פרטים על אירועים והזמנות תוכניות בטלפון: 08-8501420 או בדוא"ל: office@merkazherzog.org.il

מרכז יעקב הרצוג הרצוג CENTER

כל קונה
בי היהדות
היא של כולם

הקהל
לכל אדם
כ' לא נגלו
שער פירוש

פיהיאיל
את המחר
מתוך האתמול

אירועים פתוחים לקהל הרחב בחודשים הקרובים, במרכז יעקב הרצוג:

ערב בשיתוף מגוון ארץ אחרת:
החובן והנפש: על הפער בין הדימי העצמי לבין
המציאות בציונות הדתית
משתתפים: ישראל הראל, ד"ר גילי זיוון, הרוב דניאל
שיילה, לאה שקדיאל.
מנחה: מבבי שלג

כ"ה אדר א' 6.3.05

"לקראת שבת" פרשת "פקוד"
עם המוסיקולוג נתומי הר-ציון.

כ"ט אדר א' 10.3.05

"מהאוכל יצא מאכל" -
יום שיישי של עין וחוויה על אנשים מאווים ויצרים.

לי' אדר א' 11.3.05

"לקראת שבת" פרשת "ויקרא"
עם שרון לשם זינגר.

ו' אדר ב' 17.3.05

ט"ז-י"ז אדר ב' 27-28.3.05 כנס "כל כבודה"-
כנס נשים של הקיבוץ הדתי.

כ' אדר ב' 31.3.05

"לקראת שבת" פרשת "שמיני"
עם ד"ר חגי משבג.

ה' ניסן 14.4.05

"לקראת שבת" פרשת "מצורע"
עם הרוב ד"ר בני לאו.

כ"ו ניסן 5.5.05

"לקראת שבת" פרשת "קדושים"
עם פרופ' משה הלברטל.

לקראת הקיץ במרכז יעקב הרצוג:

"מעיר האורות לגבועות פרובנס" -

מסע בעקבות סיפורה המיחודה של יהדות צפת

סמינר מטייל בן 9 ימים, י"ג-כ"א סיון תשס"ה,

20-28.6.05, בהדרcht שלמה בלזס ויובל ריבLEN.

שילוב של מפגש עם יהדות צפת מזמן ועד היום

וביקור באתרים תיירותיים יפהפיים :

*שורשי ההתיישבות היהודית העתיקה בפרובנס

שבדרום.

*הפולקלור היהודי המיחודה של קהילות אלזס

שבצרפת.

*עלמו של רשיי בטרויש, מלאת 900 שנה למוינו.

*בעקבות הרצל : מפרשת דרייפוס בפריס ועד

מרפסת המלוון בazel שבשווייץ.

*שבת של חוות ומפגש עם קהילה תומסת

בשטרסבורג.

*פריס - בירת האמנים והאינטרקטואלים.

ועוד ועוד ...

מחיר: \$ 1650 כולל : טיסה - הליך למרסי חזור

מן פריס, כלכלה על בסיס חצי פנסיוון (כשר),

אוטובוס ממוגן, מלונות ממוגנים ברמת תיירות,

כניסה לאתרים וכדומה.

לפרטים: 08-8501420 שלוחה 1 (ברכה)